

Vi skal have mere turbo på affaldssorteringen

Tekst: Ole Morten Petersen, Direktør, DAKOFA

IDanmark har vi tidligere brystet os af at være blandt de førende, hvad angår håndtering af affald fra de private husstande. Der er da heller ikke tvivl om, at opbygningen af vores affaldsrelaterede infrastruktur, håndteringssystemer og udvikling af genanvendelsesteknologier har en stolt tradition, som oprindeligt er grundlagt af visionære planer, adfærdregulerende rammebetingelser og et godt samarbejde mellem offentlige og private aktører.

Ambitiøse målsætninger

Ikke desto mindre ser det ud til, at vi skal indstille os på yderligere tiltag, hvis vi skal leve op til de nye målsætninger, som fremgår af EU's affaldsdirektiv. Vi skal således genanvende 55 % i 2025, 60 % i 2030 og 65 % i 2035 af det såkaldte kommunale affald, som udgøres af husholdningsaffald og lignende erhvervsaffald. Samtidig bliver opgørelsesmetoden for genanvendelse ændret fra indsamlede mængder til reelt genanvendte mængder.

De seneste tal viser, at husholdningerne i dag genanvender ca. 46 % af deres affald,

mens resten hovedsageligt forbrændes på landets 26 affaldsforbrændingsanlæg. I 2017 stod husholdningerne således for forbrænding af 1,8 mio. tons affald. Hvis vi skal nå 65 % genanvendelse i 2035, skal 30 % - eller i 2017-tal ca. 550.000 af disse tons - i stedet genanvendes.

Hvad kan vi gøre?

I og med, at næsten halvdelen af det husholdningsaffald, som i dag ender i forbrændingsanlæggene, består af madaffald og biomasse, lader det til, at de lavest hængende frugter er en fuld udbygning af indsamlingsordninger og efterfølgende bioforgasning af husholdningernes bioaffald. EU's affaldsdirektiv kræver særskilt indsamling af bioaffald fra 2024, hvorfor det forventes at indgå i den danske implementering af direktivet, at alle kommuner påbydes at indføre husstandsindsamling af bioaffald og sikre bioforgasning heraf.

Hvis vi tillige vil satse på nedbringelse af de fossile brændsler og dermed CO₂-emissionen fra affaldsforbrændingsanlæggene, vil det også være afgørende at

få tjek på skraldespandens problembarn; nemlig de ca. 13 % af husholdningernes restaffald, der udgøres af plast. Det kan blive den helt store kickstarter for et dansk teknologiboost, hvilket understreges af den forestående implementering af EU's krav om indførelse af producentansvar for emballager og emballageaffald i alle medlemslandene.

Af det såkaldte husholdningslignende erhvervsaffald fra servicesektoren genanvendes i dag ca. 59 %, hvilket i sig selv er ganske flot. Men i og med det tæller med i den samlede genanvendelsesprocent, vil vi også hér få brug for yderligere skærpelse af sorteringen, da servicesektoren - ligesom husholdningerne - står for, at næsten halvdelen af dens affald til forbrænding udgøres af organisk affald, mens hele 22 % af de forbrændte mængder er tørre, genanvendelige materialer.

Forpligtelse af industrien

Men er der nu også afsætningsmuligheder for alle disse genanvendelige materialer, der i fremtiden vil stige betragteligt, når vi skal indfri de ambitiøse EU-målsætning-

er? Disse overvejelser har man naturligvis også haft i Bruxelles, hvor Kommissionen i sin "Green Deal" fra december 2019 overvejer at indføre retlige krav, der skal sætte skub i markedet for sekundære råvarer, og som indeholder en obligatorisk forpligtelse af industrien til at benytte genanvendte materialer i produktionen.

Det fremgår ligeledes af "Green Deal", at omstillingen til en klimaneutral og cirkulær økonomi kræver en fuld mobilisering af industrien. Men, idet man antager, at det tager 25 år at omstille en industri- sektor og alle dens værdikæder, skal der træffes beslutninger og forholdsregler inden for de kommende fem år, hvis EU skal nå i mål i 2050. Derfor vil Kommissionen allerede i 2020 præsentere en række initiativer med fokus på netop industrien og den cirkulære omstilling.

På den måde kan vi forhåbentlig komme trygt i havn, når det gælder såvel affaldssortering som ressourceoptimering og cirkulære initiativer, så vi kan sikre fremtidens materielle fundament for bæredygtig velfærd og velstand i Danmark specifikt og EU generelt.